

*Dact - Alenber
Shapllere*

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E SHËNDETËSISË DHE MBROJTJES SOCIALE

MINISTRI

Nr. 5461 / Prot
/ 1

Tiranë, më 22/12/2017

UDHËZIM

Nr. 597, datë 22/12/17

**"PËR MIRATIMIN E STANDARDEVE TË SHËRBIMEVE TË PËRKUJDESIT
SHOQËROR, ASISTENCË SHTËPIAKE PËR PERSONAT ME AFTËSI TË
KUFIZUAR"**

Në mbështetje të pikës 3 të nenit 27 dhe 51 të ligjit nr.121/2016, "Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë",

UDHËZOJ:

1. Miratimin e standardeve të shërbimeve të përkujdesit shoqëror, asistencë shtëpiake për personat me aftësi të kufizuar, sipas dokumentit, që i bashkëlidhet këtij udhëzimi.
2. Inspektorati përgjegjës për shërbimet e kujdesit shoqëror siguron inspektimin e zbatimit të standardeve nga subjektet publike dhe jopublike të licencuara.
3. Shërbimi Social Shtetëror siguron monitorimin e zbatimit të standardeve të njësisë së vlerësimit të nevojave dhe referimit të rastit, dhe/ose strukturës së posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror, apo dhe/ose personave juridikë publikë/privatë, që ofrojnë shërbime të kujdesit shoqëror që financohen pjesërisht apo tërësisht nga buxheti i shtetit, në qarkun përkatës.
4. Ngarkohet Ministria c Shëndetësise dhe Mbrojtjes Sociale, Shërbimi Social Shtetëror dhe inspektorati përgjegjës për shërbimet e kujdesit shoqëror, për zbatimin e këtij udhëzimi.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë pas botimit në Fletoren Zyrtare

OGERTA MANASTIRLIU

MINISTER

STANDARDET E ASISTENCËS SHTËPIAKE PËR PERSONAT ME AFTËSI TË KUFIZUARA

HYRJE

Hartimi i dokumentit të standardeve të shërbimit asistencë shtëpiake për Personat me Aftësi të Kufizuara (në vijim PAK) përbën një hap të rëndësishëm për rritjen e kujdesit social këtë kategori në nevojë. Standardet plotësojnë detyrimet në zbatim të Strategjisë së Mbrojtjes Sociale 2015-2020 dhe të Ligjit nr.121, datë 21.11.2016 “për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë”.

Standardet e reja të shërbimeve për Personat me Aftësi të Kufizuara, do të shërbejnë si një instrument bazë për siguriminë dhe matjen e cilësisë së shërbimeve dhe garantimin e ushtrimit të të drejtave të Personave me Aftësi të Kufizuara, në përpunhje me Kushtetutën e Shqipërisë, Ligjin Antidiskriminimin, Ligjin Nr. 9355 “Për Ndishmëri dhe Shërbimet Shoqërore”, i ndryshuar, me “Konventën mbi të Drejtat e Personave me Aftësi të Kuifizuar”, të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, dhe “Konvençionin e Rehabilitimit Komunitar”, të Organizatës Botërore të Shëndetësisë.

Standardet e Shërbimit të Asistencës Shtëpiake për PAK bazohen mbi parimet e njohurit të kujdesit social, si:
Parimi i respektimit të të drejtave të njeriut dhe integrititetit të përfituesit;

Drejtësia sociale;

Partneriteti;

Subsidiariteti;

Decentralizimi, ku shërbinet e kujdesit shoqëror ofrohen sa më pranë qytetarëve;

Mosdiskriminimi;

Integrimi shoqëror;

Gjithëpëfshirja;

Liria;

Siguria;

Pavarësia.

Hartimi i standardeve të asistencës shtëpiake për Personat me Aftësi të Kufizuara është një ndër objektivat e reformimit të sistemit të shërbimeve të kujdesit shoqëror. Ky reformim synon deinstitucionalizimin e shërbimeve, pasurimin e llojshmërisë së shërbimeve për natyral në kohë dhe me cilësi.

Këto standarde do të rrisin numrin e personave që do të marrin shërbime dhe do të pëmiresojnë përsëmurjen në jetën e komunitetit dhe gjithëpërshtajen

Ky shërbim i ri social i asistencës shtëpiake, siguron, për aq sa është e mundur, ofrimit e shërbimit pranc familjes ose komunitetit përfituesit të shërbimit, me qëllim sigurimin e mirëqenies shoqërore.

Shërbimi në shtëpi sigaron integrimin e shërbimeve të kujdesit ditor që u ofrohet në familje Personave me Afësi të Kufizuara, të cilët janë të pamundur të kujdesen për veteñ dhe nuk mund të ndihmohen nga familjarët. Ky shërbim përfshin

- I. përbushjen e nevojave të përditshme, sipas vlerësimit, rast pas rastit;
- II. furnizimin dhe shpërndajjen e ushqimeve të gatishme në shtëpi;
- III. furnizimin e barnave apo furnizime të tjera jetike;
- IV. shërbime bazë mjekësore dhe infermieristike;
- V. mbajtjen e higjienës personale;
- VI. shërbime rehabilitimi, zhvillimi, këshillim psikologik e ligjor sipas rastit.

Dokumenti i standardeve të shërbimit asistencë shtëpiake për Personat me Afësi të Kufizuara do të ndihmojë në radhë të parë vëtë përfituesit e shërbimeve dhe familjarët e tyre për të kuptuar dhe kërkuar zbatimin e standardeve nga ofruesit e shërbimeve.

Standarde do të shërbejnë si udhëzues praktik dhe konkret për ofruesit e shërbimeve, për të organizuar dhe pëmirësuar shërbimet sipas kërkeshave të dokumentit.

Standarde sanksionojnë që ofrimi i këtij shërbimi do të realizohet vëtëm nga figura profesionale të certikuara si punorjës socialë, psikologë, infermierë, etj.

Nga pikëpamja praktike, organizative dhe menaxheriale, standarde përgjithshme të shërbimeve dhe standardet specifike të shërbimit asistencës shtëpiake për Personat me Afësi të Kufizuara do të jenë të unifikuara për të gjitha strukturat e shërbimeve shoqërore shëndetësore të njësive të qeverisjes vendore. Ky shërbim i asistencës shtëpiake do t'ë ofrohet prej tyrc ose do t'ë "blihet" si shërbim jopublik nga OJF-të ose Njësitë e specializuara private për të ofruar këtë shërbim.

Paketia e re e standardeve vendos rregulla dhe kriteve për cilësinë e shërbimeve, të cilat janë të detyrueshme për zbatim nga të gjithë ofruesit e shërbimeve, si nga institucionet publike, nga shërbinet e ngritura nga organizatat joftimprurëse (OJF) dhe nga ofrues të tjerë privatë.

Dokumenti i standardeve të shërbimit të asistencë shtëpiake për Personat me Aftësi të Kufizuara do t'i shërbejë për:

- Ministrinë përgjegjëse për mbrojtjen sociale dhe Shërbimit Social Shitetëror për shërbimeit e kujdesit shoqëror në nivel qëndror e vendor për vlerësimin e kapaciteteve të ofruesve dhe paisjet e tyre me licencë;
- Inspektoratin përgjegjës për shërbimet shoqërore, për të vlerësuar shërbimet dhic për të matur arrijen e kërkesave të caktuara të standardeve, që ofrohen në shtëpi për Personat me Aftësi të Kufizuara;
- Njësinë e Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit të rastit/Strukturën e posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror dhe shëndetësor në nivel vendor, për të përmblushur funksionet e reja që lidhen me plotësimin e nevojave sociale të komunitetit, identifikimin dhe vlerësimin e tyre, planifikimin dhe alokimin e fondeve përkate të përfshirë për ngrijjen dhe mbështetjen e shërbimit të ri “asistencë shtëpiake për Personat me Aftësi të Kufizuara”;
- Institucionet publike të përkujdesit, OJF-të dhe ofruesit privatë si instrumente në procesin e realizimit të shërbimit të asistencës shtëpiake për Personat me Aftësi të Kufizuara;
- Institucionet akademike dhe organizatat e përfshira në veprimtari arsimore e trajnuese, studiues (ë fushës shoqërore,

Në procesin e hartimit të standardeve është mbajtur parasysh arritura e një niveli të caktuuar shërbimesh, që garantojnë mjesid të sigurt për Personat me Aftësi të Kufizuara, përkujdesje cilësore dhe jetesë sa më aktive për ta.
Standardet mbulojnë të gjitha fushat e veprimitarës jetësore të Personave me Aftësi të Kufizuara, përfittues të shërbimeve rre famije, si:

1. **Informacioni dhe vizita paraprake.** Sipas këtij standardi personat me aftësi të kufizuar dhe familjarë vendosin mbi shërbimet që do të marrin, pasi kanë marrë informacionin e duhur dhe janë siguruar se ky shërbim do të plotësojë nevojat dhe kërkesat e tyre.
2. **Vlerësimi paraprak i nevojave të klientëve dhe hartimi i një plani individual përkujdesi.** Ky standard siguron që personat me aftësi të kufizuar, që banojnë në banesë, t'u ofrohen shërbimet e duhura që plotësojnë nevojat dhe kërkesat e tyre.

3. Kujdesi shëndetësor dhe mjejkimi sipas planit individual të përfitusës. Sigurohet që ofruesi i shërbimeve nxit dhe ruan ndjekjen e këshillave të mjejkut dhe të trajimit me barna.
4. Respektimi i intimititetit dhe dinjitetit. Peroßnave me aftësi të kufizuar t'u sigurohet intimiteti i nevojshëm për higjienën personale, duke iu ofuar ndihmë me ngrohtësi, duim dhe respekt.
5. Jeta sociale në shtëpi dhe lidhjet me komunitetin. Ritmi i jetesës dhe aktiviteve të përditshme ndryshon dhe u përshtatet dëshirave, kërkuesave dhe kapaciteteve të përfitusës. Personat me aftësi të kufizuar kanë të drejtë të presin vizitorë dhe të marrin pjesë në aktivitetet familjare dhe të komunitetit.
6. Aktivitete integruuese dhe plotësuese të kujdesit në shtëpi. Personave me aftësi të kufizuar u sigurohet shërbimi i ushqimit nëse është e nevojshme, si dhe/o se ndihmësa në përgatitjen e ushqimeve dhe lëngje të shëndetshme, të siguria, të shumëlojshme e në sasira të mjafthueshme për gjendjen e tyre shëndetësore, si dhe që plotësojnë dëshirat e tyre.
7. Mbrojta e të drejtave të klientëve, shëmangia e abuzimit dhe procesi i ankiminimit. Klientët gjëzonin të gjitha të drejtat ligjore, mbrohen nga llojet e ndryshme të abuzimeve. Ankesat e tyre shqyrtohen seriozish dhe shoqerohen me vepërme konkrete për përmirësimin e gjendjes.
8. Personel i kualifikuar për kryerjen e shërbimeve. Klientët marrin të gjitha shërbimet e nevojshme nga personel i kualifikuar, si dhe përaktimi i standardeve të tyre. Shërbimi i kujdesit shoqëror dhe shëndetësor në shtëpi duhet të ketë standarde dhe procedura homogjene në gjithë territorin kombëtar.
9. Shërbimet e assistencës shtëpiake sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familial ose në figura profesionale e organizative dhe funksionale të subjektit. Personat me aftësi të kufizuar marrin shërbime profesionale me cilësi të mirë dhe që ndjekin së mbështetur të përfitusës apo përfaqësuesit të tij ligjor.
10. Njësia e qeverisjes vendore siguron partneritet me të gjithë grupet e interesit për personat më aftësi të kufizuar mbi bazën organizatat përfaqësuese të Personave me Aftësi të Kufizuar përmirësimin e cilësisë së jetës së tyre, për parandalimin e shëmangjen e përjashtimit shoqëror.

Standardet janë konceptuar si standarde minimale të cilësisë. Në këtë kuqtim ato do të përdoren si mjet gradual për të përmirësuar infrastrukturën e shërbimeve dhe për të reflektuar cilësinë e kërkuar të tyre.

Paketa e standardeve është sistemuar në dy seksione;

1. Seksioni i parë, ku përcaktohet standardi, i cili shoqërohet me rezultatin e pritshëm.
2. Seksioni i dytë, ku janë vendosur kriteret për vlerësimin e standardit, si dhe treguesit për matjen e cilësisë së zbatimit të tij. Treguesit do të shërbejnë edhe si bazë për inspektimin e shërbimit të asistencës shtëpiake për personal me aftësi të kufizuar nga inspektorati i shërbimeve, strukturat vendore, vetë të moshuanit dhe të afërmit e tyre.

		<p>3.Plan i kujdesit shëndetësor ka procedura të qarta, që përcaktojnë trajtimin dhe dokumentimin e incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjeksore.</p>	<p>3.1.Procedurat përshkruajnë rastet që do të përcaktohen si incidente, aksidente dhe emergjencia mjeksore</p> <p>3.2 Procedurat përshkruajnë masat që do të merren në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave mjeksore.</p> <p>3.3.Procedurat përshkruajnë njofumin e familjeve të personave në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave.</p> <p>3.4 Ka një dosje ku mbahen raportet e rasteve të incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjeksore.</p>
		<p>4.Plan i kujdesit shëndetësor ka procedura të qarta që përcaktojnë dhënicen e shërbimit shëndetësor dhe terapeutik përfituesit, si dhe kohëzgjatjen e tij.</p>	<p>4.1 Procedurat përshkruajnë masat që do të merren kur perfitesi përfjeton kujdes shëndetësor dhe terapeutik që mbështet masat e tyre fizike, sjelljes dhe mitëqenies psikologjike.</p> <p>4.2.Procedurat përshkruajnë kohëzgjatjen e dhënicës së kujdesit që i përshtatet nevojave specifike të rastit dhe ndahen në varësi të intensitetit të ndërhyrjes në:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Intensitet i ulët i kujdesit: 1/3 ndërhyrje në javë me një kohëzgjatje mesatare për çdo hyrje prej jo më shumë se 1 orë (nga 1-3 orë në javë) b) Intensitet mesatar i kujdesit: 3/6 herë në javë me një kohëzgjatje mesatare për çdo hyrje për së paku një orë (3-9 orë në javë) c) Intensitet i lartë i kujdesit: 5/7 herë në javë me një kohëzgjatje mesatare për çdo hyrje për së paku një orë (nga 7 deri në 21 orë në javë). <p>4.3 Ka një dosje ku mbahen raportet javore të ofrimit të kujdesit shëndetësor dhe terapeutik</p>
		<p>5.Plan i kujdesit shëndetësor ka procedura të shkrura, si për fillimin e shërbimit, ashu edhe për transferimin apo ndërprerjen e shërbimeve</p>	<p>5.1.Procedurat e fillimit të shërbimit janë shpjeguar qartë dhe ato janë në përpunje me natyrën e shërbimeve të ofruara.</p> <p>5.2.Para fillimit të ofrimit të shërbimit, punonjësi i shërbimit shëndetësor, pranë strukturave vendore viziton mjedisin e stëpësë dhe bën një vlerësim paraprak për të, vendosur nëse ka mundësi që shërbimet e këtijas.</p> <p>5.3.Ka rregullat e përmirësuara të dëgjimit para fillimit të shërbimit. Si minimum, kontrata përcaktok misionin e përkujdesjes, vlerësimin e aftësive dhe nevojave individuale të përfituesve për shërbimet shëndetësore të ofruara, të drejtat dhe detyrimet e përfituesve dhe të ofruesit të shërbimit shëndetësor.</p> <p>5.4.Procedurat për transferimin dhe ndërprerjen e shërbimeve janë</p>

			<p>shpjeguar qartë dhe është e justifikuar me kërkesën e vetë të moshuarit, apo në rastet kur ky i fundit ka nevojë për një shërbim më specjalizuar në spital.</p>
Standardi 5			<p>1.Gjatë kryerjes së shërbimeve të higjenës në familje bëhet kujdes të ruhet intimiteti i përfituesit.</p> <p>2.Personeli ka / merr kualifikimin e duhur për të siguruar respektimin e të drejtave për intimitet të klientit</p> <p>3.Klientët që kanë nevojë për ndihmë nxiten të janë se më të pavarur gjatë kryerjes së shërbimeve të kujdesit higjenik.</p> <p>1.1.Intervista me klientët tregon se atyre u sigurohet intimiteti dhe dinjiteti i duhur</p> <p>1.2.Intervista me klientët tregon se klientët nuk kanë ankesa në këtë drejtim</p> <p>2.1.Ka dëshmi të kualifikimeve përkatëse të personelit në dosjen e tyre personale.</p> <p>3.1.Planit individual i klientit e reflekton këtë kriter</p> <p>3.2.Intervista me klientët tregon se ata nuk kanë ankesa në këtë drejtim</p>
			<p>3.Personat me aftësi të kufizuara nuk neglizohen në kujdesin higjenik dhe veshmbathje.</p> <p>3.1 Higjena personale e personave me aftësi të kufizuar është e mirë. Ata janë të larë, të krebur, dhe nuk mbajnë erë të rëndë. Është treguar kujdes për higjenën e gojës.</p> <p>3.2 Personat me aftësi të kufizuara janë të veshur në mënyrë të përshtatëshme për motin, me roba personale që reflektojnë shijet dhe kërkesat e tyre individuale dhe tendencat e kohës.</p>
Standardi 6			<p>1.Punonjësit social që punojnë me personat me aftësi të kufizuara tregojnë respekt për dinjitetin e tyre në mënyrën se si sillen me ta dhe si i trajtojnë në të gjitha bashkëveprimet.</p> <p>1.1 Vëzqimet tregojnë, që çdo person me aftësi të kufizuara trajtohet me respekt gjatë punës, në bashkëbisedim apo kur i jejet ndihmë.</p> <p>1.2.Punonjësi social trajton me konfidencialitet, informacionin që ka për personat me aftësi të kufizuara</p> <p>1.3 Punonjësi social që administron të ardhurat personale të personit me aftësi të kufizuara apo e ndihmoni, mban shënimë për të gjitha hyninat e këta të cilët bëjnë që shëtitë e mundur edhe futura përkatëse. Këto shpenzime telen ne çdo person që ka aftësi të kufizuar.</p>
			<p>2. Nuk ka trajtime të diferençuara që nuk lidhen me nevojat.</p> <p>2.1.Të gjithë përfituesit e shërbimeve trajtohen njëjjoj, pa shifraje të favorizimit.</p> <p>2.2. Kriteret e të drejtës për të përfituar shërbime të veçanta janë të formuluara qartë. Të gjithë personat e interesuar për shërbimin marrin informacion për kriteret e përfitimit</p>

STANDARDI	REZULTATI	KRITERET	TREGUESIT E CILËSISË
Standardi 1			
<i>Informimi i përdoruesve të shërbimeve</i>	Personat me aftësi të kufizuar (PAK) dhe/ose përfaqësuesit e tyre ligjor udhëzohen dhe kanë njohuri se si do të bëhet përkujdesja ndaj tyre. Një manual, i plotësuar me protokollët respektive për cdo shërbim, ku shpjegohet qartë karta e shërbimeve së bashku me procedurat përkatese se si operon subjekti është e disponueshme për personat me aftësi të kufizuara, përfaqësuesit e tyre ligjor dhe të interesuarit e tjerë.	1.Një përkufizim i qartë i misionit dhe qëllimit, objektivave të shërbimit të përkujdesit në shtëpi, ku parashtron shërbimet që ajo ofron, është lehtësishët i aksesueshëm për të gjithë përdoruesit dhe të interesuarit e këtyj shërbimi.	1.1. Manual i hartuar lidhur me qëllimin e shërbimit 1.2. Protokollet e ofrimit të shërbimeve për personat me aftësi të kufizuara
	Punonjësit socialë përgjegjës pë çështjet e aftësisë së kufizuara në njësinë e qeverisjes vendore pranë njësës së vlerësimit të nevojave dhe referimit të rastit/dhe ose strukturës së posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror duhet të ketë përcaktuar një manual, të shoqëruar me protokollët përkatese për çdo shërbim për personat me aftësi të kufizuara (ne vijim "PAK") dhe/ose përfaqësuesit të tyre ligjor, ku përshkruan me saktësi misionin, qëllimin, objektivat e shërbimit, si dhe modelin e shërbimit që ofrohet.	2.Familjarët, përsituesit e shërbimeve, si dhe të interesuarit e tjerë, kanë akses tek manuali/protokollet, ku shpjegoher deklarata e qëllimit, misioni, llojet e asistencës shtëpiakë, së bashku me procedurat përkatese, se si operon subjekti.	2.1.Kopje të manualit janë të disponueshme për përdoruesit si dhe në forma lehtësishët të kuptueshme nga të gjithë. 2.2.Kopje të protokolleve janë të disponueshme për përdoruesit si dhe në forma lehtësishët të kuptueshme nga të gjithë.
	Punonjësit socialë në Njësinë e Vlerësimit të Nevojave pranë sektorit te posaçem të shërbimeve në nivele vendore, që ndjek çështjet e aftësisë së kufizuara, dhe/ose nëpërmjet shërbimeve të kontraktuar ofrojnë një paketë shërbimesh, duke respekruar protokollët, në përputhje me nevojat e personave me aftësi të kufizuara në bashkëpunim edhe me ofruesit të shërbimeve shëndetësore, për të mundësuar një kujdes dhe mirëqenie për çdo person me aftësi të kufizuara, në interesin e tij më të lartë.	3.Punonjësi social dhe/ose subjekti i kontraktuar ofron informacion lidhur me funksionimin e shërbimit në shtëpi që do t'i ofrohet personave me aftësi të kufizuara, cilat janë shërbimet minimale, shtesë apo të specializuara që ofrohen në shtëpi apo mundësohen prej saj.	3.Personat me aftësi të kufizuara, familjarët ose përfaqësuesit e tyre ligjor, konfirmojnë se kanë marrë informacion nga punonjësi social mbi qëllimin dhe procedurat e shërbimit dhe e kuptojnë atë pasi ajo është diskutuar me ta. Personat me aftësi të kufizuara dhe/ose përfaqësuesit e tyre ligjor kanë një kopje të manualit dhe të protokolleve. Konfirmimi duhet të jetë i dokumentuar.
		4.Manuali dhe protokollët rishikohen përmesohën dhe përditësohen regjullish:	4 Dokumenti i aktit zvicerat që ka marrë marrëveshje diskutuar dhe marrëveshje regjullish
Standardi 2			
<i>Vlerësimi dhe plotësimi i nevojave dhe i qëllimeve individuale.</i>	Cdo person me aftësi të kufizuari, pas procesit të vlerësimit të nevojave, merr shërbime që plotësojnë nevojat dhe qëllimet e tij për një jetësë sa më të pavarrur duke parandaluar institucionalizimin	1.Një ekip me specialistë është përgjegjës për kryerjen e vlerësimit të nevojave të personave me aftësi të kufizuara, për secilin nga komponentët e shërbimit: shëndeti, ushqimi marrëdhënie familjare dhe me komunitetin, aktivitetet sociale.	1.1.Është ngritur një ekip multidisplinar, që njeh përgjegjësitet e tij lidhur me vlerësimin dhe planifikimin në fushën e kujdesit. 1.2.Cdo pjesëtar i ekpit ka të qartë detyren e tij dhe ka përgatitur e përditësuar rubrikën që ka nën përgjegjësi.
	Përpara apo gjatë marrjes së shërbimeve, personat me aftësi të kufizuara vlerësohen nga Njësia e Vlerësimit të Nevojave / sektori i posaçem i Njësisë Administrative. Ky vlerësim përshkruan të gjitha aftësitë e personit dhe pasqyron, sipas rastit, nevojat e tij		

individuale aftësuese dhe riaftësuese fizike, shëndetësore, psikologjike, njohëse, komunikative, shoqërore, për të jetuar në komunitet dhe për të realizuar funksionet e mosbës përkatëse në mënyrë sa më të pavarur.			
		<p>2.Ka një procedurë të qartë vlerësimi, që përfshin së paku fushat e vlerësimit, metodikën e vlerësimit dhe rolin e përfituesit te shërbimeve në këtë proces. Fushat e vlerësimit janë :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sitata familjare dhe e kontekstit social, ambiental dhe të marrëdhënive; - Karakteristikat funksionale, organike dhe të sjelljes së personit; - Gjendja ekonomike. <p>Vlerësimet e mësipërme së bashku me dokumentacionin përkates do të mbidhen në një dosje personale e cila do të raportojë performancën dhe procedurat e dhënies së kujdesit në shëpi.</p>	<p>2.1.Dokumenti i Njësisë së Vlerësimit të Nevojave që përshkruan procedurën e vlerësimit mbi personin me aftësi të kufizuar.</p> <p>2.2.Shembuj të vlerësimeve të përfunduara të firmosura si nga personeli ashtu edhe nga përfituesi/ përfaqësuesi ligjor. Përfituesi zotëron kopje të vlerësimit të tij.</p> <p>2.3.Formulari tip për procesin e vlerësimit.</p> <p>2.4.Përfituesit e shërbimeve /përfaqësuesit e tyre ligjor konfirmojnë përfshirjen e tyre në procesin vlerësues.</p> <p>2.5.Punonjësi social konfirmon përfshirjen e tij dhe të përfituesve të shërbimeve në procesin e vlerësimit.</p>
		<p>3.Njësia e Vlerësimit të nevojave përfaqëson nevojat dhe kërkuesat specifike të përfituesit. Ajo mund të kërkojë ekspertizë të specializuar me specialistë të fushës që ofrojnë shërbime të ngashme, edhe nga ndonjë subjekt i licencuar.</p>	<p>3.1.Dokumentacioni tregon që profesionistët që bëjnë vlerësimin u përkasin fushave ku janë identifikuar paraprakisht nevojat dhe kërkuesat e personit.</p> <p>3.2.Formulari i vlerësimit.</p>
		<p>4. Personat me aftësi të kufizuar/ përfaqësuesit e tyre ligjor janë pjesëmarrës aktivë në procesin e vlerësimit; mendimi i tyre kërkohet vlerësohet dhe merret në konsideratë.</p>	<p>4.1.Dokumenti që përshkruan procedurën e vlerësimit nga Njësia e Vlerësimit të Nevojave përshkruan pjesëmarrjen e personit me aftësi të kufizuar/ përfaqësuesit të tij ligjor në këtë proces.</p> <p>4.2.Dokumenti i vlerësimit firmoset nga përfituesi/ përfaqësuesi i tij ligjor.</p> <p>4.3.Përfituesi i shërbimeve apo përfaqësuesi i tij ligjor marrin një kopje të dokumentit të vlerësimit.</p> <p>4.4.Intervista me përfituesit e shërbimeve/ përfaqësuesit të tij ligjor tregon se mendimi i tyre evku kerkohet vlerësimi dhe marrë se konsideratë.</p>
		<p>5.Procesi i vlerësimit vë në qender personin me aftësi të kufizuar, dhe ndërtohet duke pasur parasysh moshën, aftësitë, nevojat dhe pikësynimet e tij.Sa herë që është e mundur, kryhet në mjedisin e zakonshëm ku jeton.</p>	<p>5.1.Dokumenti i vlerësimit tregon se vlerësimi ka pasur parasysh moshën e personit dhe problematikën shëndetësore të evidentuar.</p> <p>5.2.Procedura e vlerësimit përcakton përcakton marjen e mendimit të personit të vlerësuar apo përfaqësuesit të tij ligjor mbi pikësynimet e punës.</p> <p>5.3.Intervista me personat me aftësi të kufizuar ose përfaqësuesit e tyre</p>

ingjorë tregon se vlerësimi ka pasur parasysh vecoritë e moshës dhe është kryer kur ka qenë e mundur në mjedisin e zakonshëm ku jeton.

5.4. Vizitat në shtëpi të personit me afësi të kufizuara të dokumentuar janë pjesë e procesit të vlerësimit

6.Vlerësimi evidenton mundësitë dhe aftesitë e individit si dhe fushat e nevojës për mbështetje me qëllim që të mbështetet në mjedisin e tij familjar dhe të parandalohet institucionalizimi.

6.1.Dokumenti i vlerësimit evidenton mundësitë dhe aftesitë e personit për të kryer veprimet e jetës së përditëshme, si edhe funksione të tjera të lindhura me moshën e tij.

6.2.Vlerësimi i fushave të nevojës për mbështetje përfshin rrjetin e pavarësisë së tij në ambientin e tij natyral familjar.

7.Vlerësimi i plotë bëhet së paku një herë në 1(një) vit. Vlerësimi i ecurisë bëhet së paku një herë në 3 muaj.

7.1.Vlerësimi i plotë është bërë jo më pak se një vit.

7.2.Dokumenti i vlerësimit të ecurisë është bërë jo më parë se 3 muaj përpresa.

7.3. Vlerësimi plotë mjeksur është bërë jo më pak se një vit përpresa.

Standardi 3

Plani i përkujdesjes për personat me afësi të kufizuara

Në bazë të vlerësimit dhe dëshirave e pikësynimeve të personave me afësi të kufizuara ndërtobet plani individual, i cili kur është i nevojshëm, përmban masat për parandalimin dhe trajtimin e çregullimeve të sjelljes, si dhe për parandalimin e institucionalizimit. Ecuria e zbatimit të planit individual vlerësohet rregullisht.

Planet me shkrim paraqesin mënyrat se si do të plotësohen nevojat dhe si do të zbatohen këto plane. Njëkohësisht ato paraqesin edhe progresin e aritur në zbatimin e planit. Çdo person me afësi të kufizuara konsiderohet si një individ dhe për të ka një plan individual.

1.Mbi bazën e vlerësimit, brenda 5 ditëve pune nga marja e kërkesës duhet të fillojnë procedurat për përcaktimin e planit individual të kujdesit. (PK); që përmban domosdoshmërisht treguesit të matshëm të realizimit të objektivave afatgjatë, afatmesëm e afatshkurtër të vendosura për punën me përfituesin

Në rast urgjencë, procedurat e marrjes në ngarkim dhe të përpunimit të planit individual të kujdesit, reduktohen në 3 ditë pune.

1.1.Treguesit e realizimit të objektivave afatshkurtër ose afatmesëm në planin individual sipas afateve kohore të përcaktura në plan.

1.2.Treguesit e realizimit të objektivave janë të matshëm.

1.3.Personi me afësi të kufizuara apo personi përgjegjës per të merr një report ecurie të përpiluar nga punonjësi social që kryen shërbimet, së paku dy herë në vit pët treguesit e realizimit të objektivave.

2.Planit individual përmban mbështetjen që do t'i jepet personit për të siguruar realizimin e objektivave. Objektivat janë të lindhura me mbështetjen e përfituesit në ambientin e tij natyral dhe familjar, duke u siguruar që besimi shoqëror, kulturor dhe fetar njihet dhe respektohet:

2.1.Planit individual përfshin punën që do të kryhet nga të gjithë specialistët, si nga punonjësi social i Njësisë Vlerësimit të Nevojave / struktura posaçme e njësisë Administrative po kështu dhe nga mjeku i familjes në bashkëpunim me strukturat shëndetësore.

2.2.Planit individual parashikon takime kolektive për programimin dhe vlerësimin e aktivitetave midis operatorëve dhe punonjësëve social që ka edhe funksione të koordinatorit të shërbimit.

2.3.Në plan është përfshirë bushkëpunimi i të afërmve, miqet dhe persona të tjera të rendësishëm në jetën e personit personi.

2.4.Planit individual përfshin pjesëmarrjen në aktivitete të përbashkëta dhe kontakte të rregullta me bashkëmoshatarët në mjedise komunitare.

2.5 Plani individual përfshin përshtatjet e arsyeshme dhe/ose përdorimin e teknologjisë ndihmëse ose gjuhës së shënjave që mundësojnë gjithëpërfshirjen e personit me aftësi të kufizuara në jetën e komuniteti dhe misin pavarësinë e tij funksionale.

3.1 Plani përcaktron marrjen e masave të mundshme për të parandaluar manifestimet e çregullimeve të sjelljes.

3.2 Masat e planifikuara për parandalimin e çregullimeve të sjelljes dhe trajimin e tyre përbajnjë mbështetje të sjelljeve pozitive dhe shpërblime për to.

3.3 Masat që janë planifikuar për të trajtuar çregullimet e sjelljes nuk cënojnë dinjitetin e personit dhe nuk përbëjnë dhunë apo keqtrajtim fizik dhe/ose psikologik.

3.4 Plani përcaktron që trajtimi i rasteve të çregullimeve të rënda të sjelljes dhe vëçimi nuk përdoren si dënim, por si një mësues për të parandaluar irrezikun ndaj vetes dhe të tjerëve.

3.5 Masat që merren për të trajtuar raste e çregullimeve të rënda të sjelljes nuk përbajnjë asnjë rezik përfjeton dhe shëndetin e personit.

3.6 Plani parashikon monitorimin e pandërprerë të personit gjatë periudhës së vëçimit të tij.

3.7 Të gjithë personat që trajtojnë çregullimet e rënda të sjelljes kanë marrë trajimin e duhur profesional për metodikën e përdorur.

3.8 Të gjithë punonjësit e subjekteve të licencura marrin trajnim për trajimin e çregullimeve të rënda të sjelljes. Ekziston dokumenti që vërteton trajnimin.

3.9 Plani parashikon njoftimin e familjes për incidentin e çregullimit të sjelljes dhe masat e marrë për ndërprenjen e tij.

3.10. Dosja e personit me aftësi të kufizuara përmban përshtimin e çdo incidenti të çregullimeve të rënda të sjelljes dhe masat e marrë për ndërprenjen e tyre. Dokumenti është nënshkruar nga drejtues i subjektit, i licensuar apo personi përgjegjës për ndjekjen e çregullimeve të rënda të sjelljes.

3. Plani për trajimin e çregullimeve të sjelljes përmban trajtime dhe kufizime që nuk cënojnë të drejtat e njeriut dhe dinjitetin dhe lirinë e personit me aftësi të kufizuara

		<p>4.Sa herë që është e nevojshme, gjatë procesit të vlerësimit dhe hartimit të planit individual identifikohen nevojat për trajtimin e çrrëgullimeve të sjelljes dhe krijohet një plan përmesai që duhen marrë gjatë episodave të çrrëgullimeve të sjelljes, si edhe punën që duhet bërë për parandalimin dhe uljen e frekuencës së tyre.</p>	<p>4.1 Dokumenti i vlerësimit ka një pjesë të veçantë për vlerësimin e çrrëgullimeve të sjelljes</p> <p>4.2 Plan përmesai që duhen marrë gjatë çrrëgullimeve të sjelljes për të mos lejuar dëmtimin e personit dhe e të tjerëve.</p> <p>4.3 Plani përmban si minimum identifikimin e faktorëve që shkaktojnë çrrëgullimin e sjelljes, dhe metoda të mbëshqetës së sjelljes pozitive për parandalimin dhe uljen e frekuencës.</p>
		<p>6. Është caktuar një person përgjegjës për zbatimin e planit dhe raportimin e progresit për çdo PAK.</p>	<p>6.Për çdo PAK ka një person përgjegjës, që kujdeset në bashkëpunim me të/personin kujdestar për zbatimin e planit.</p>
		<p>7.Planit individual rishqyrtohet së paku një herë në vit.</p>	<p>7.1 Çdo person ka në dosje një plan individual, që është hartuar jo më parë se një vit.</p> <p>7.2 Individu ose përfaqësuesi i tij ligjor ka marrë një kopje personale të planit individual.</p>
<p>Standardi 3</p> <p><i>Kujdesi shëndetësor dhe mirëgenia personale sipas planit individual të përfituesit.</i></p> <p>Sipas nevojës dhe kërkësës së tij hartoher plani shëndetësor individual, i cili parashikon që personat me aftësi të kufizuar të marrin barnat, të ruajnë higjienën vetjake, dhe mirëqenien psikologjike.</p>	<p>Në bashkëpunim të ngushtë me përfituesit e shërbimit/përfaqësuesin ligjor, personi me aftësi të kufizuar i plotësohen të gjitha nevojat në bazë të një plani individual shëndetësor.</p>	<p>1.Plan i kujdesit shëndetësor hartoher në bashkëpunim me përfituesin e shërbimit/përfaqësuesin ligjor dhe ndryshohet sipas nevojës, jo më trallë se një herë në gjashtë muaj:</p> <p>2.Plan i kujdesit shëndetësor ka procedura të qarta përmesai që mbrojnë personat me aftësi të kufizuar nga abuzimi me barnat dhë keqpërdorimi i tyre.</p>	<p>1.1.Përfituesi ka një kopje të planit të tij shëndetësor.</p> <p>1.2.Një kopje e planit të kujdesit shëndetësor është në dosjet personale të përfituesit.</p> <p>2.1.Procedurat përcaktojnë se barnat jepen, vetëm me rekomandimin e mjekut të familjes/mjekut të specjalizuar.</p> <p>2.2.Procedurat përcaktojnë që barnat mbahen të mbyllura me çelës, që zotërohet vetëm nga personeli i caktuar për shpërndarjen e tyre.</p> <p>2.3.Personeli i caktuar për shpërndarjen e barnave, ka marrë një trajnim mbi procedurat e mbajtjes së barnave dhe shpërndarje, si tyre si edhe përmesai që duhen marrë ne rast problemeve. Hartohet dokumenti që varetet trajni.</p> <p>2.4.Personeli i caktuar për shpërndarjen e barnave, mban shënimin të irregullit për shpërndarjen e barnave, që si minimum përbajnjë emrin, orën, barnat, dozën, mënyrën e marrjes, dhe emrin e personit që bën shpërndarjen dhe reaksionet e vëmëre.</p>

			të shërbimeve.
		3. Personat me aftësi të kufizuar mbrohen nga keqtrajtumi dhe abuzimi fizik, emocional dhe financiar.	<p>3.1. Ka një proces të raportimit dhe verifikimit të neglizhencës, abuzimit apo keqtrajtimit në të cilin i kushtohet kujdes si personit që raporton abuzimin ashtu edhe personit që akuzohet për të.</p> <p>3.2. Punonjësi social merr trajnim për identifikimin dhe raportimin e rasteve të abuzimit.</p> <p>3.3. Dokumentacioni që shpjegon abuzimin, procesin e raportimit dhe verifikimit të tij.</p> <p>3.4. Kur abuzimi raportohet nga personat me aftësi të kufizuara, ai mbështetet gjatë gjithë procesit të verifikimit nga një anëtar i personelit apo një person i jashiëm.</p> <p>3.5. Personat me aftësi të kufizuara apo personat përgjegjës per ta ndihmohen të kuptojnë se ç'është abuzimi dhe si të mbrohen prej tij.</p> <p>3.6. Masat që parashikohen të merren për mbrojtjen e personave nga abuzimi u shpjegohen atyre gjatë procesit të marrjes së miratimit të informuar.</p> <p>3.7. Intervistat me përfituesit e shërbimeve ose përfaqësuesit e tyre tregojnë se ata dinë se ç'është keqtrajtumi dhe abuzimi dhe e njoftin procesin e raportimit të tij.</p>
		3. Ka një procedurë ankimimi të thjeshtë e të qartë, që është e hapur për të gjithë përfituesit dhe familjarët e tyre. Procedura përmban afatet e përgjigjes dhe organet/personat që trajtojnë ankesën	<p>3.1. Ka një dokument që sqaron procesin e ankimimit me një gjuhë të thjeshtësi sipas nevojës në format të përshtatur.</p> <p>3.2. Rregullorja e brendshme ka një pjesë për procedurën e ankimimit që përbën kushtet e konfidencialitetit, afatet e përgjigjes dhe organet/personat që trajtojnë ankesën. Të gjitha ankesat e marra me gojë apo shkrim dhe përgjigjet e dhëna mbahen në një dosje të vecantë.</p> <p>3.3. Inspektimi i ankesave të regjistruara tregon se ato janë trajtuar me seriozitet dhe brenda afatit të duhur.</p> <p>3.4. Përfituesit kanë marrë shpërgime se si të përdorin procedurat e ankut me të që jetojnë të qarta për të</p> <p style="text-align: right;">P... N... D... M... P... bashkëveprimin me personin që ka ankesa.</p>
Standardi 7 Aktivite integruese dhe plotësuese të kujdesit në shtëpi Shërbimi i përgatitjes dhe/ose i ofrimit të ushqimit në shtëpi, nëse	Personave me aftësi të kufizuar u sigurohet shërbimi i ushqimit, nëse është e nevojshme, si dhe/ose ndihmesa e përgatitjeve e ushqimeve dhe lëngje të shëndetshme, të sigura, të shumëlllojshme e në sasira të mjaftueshme për	<p>1. Me mbështetjen e ofruesit të shërbimit, personat me aftësi të kufizuar kanë të drejtë për të përgatitur ushqime dhe lëngje për veten e tyre.</p> <p>2. Në rast të ofrimit të ushqimit dorëzimi i vakteve ushqimore duhet të garantohet 7 ditë në javë në një dërgesë</p>	<p>1. Personat me aftësi të kufizuar/përfaqësuesi i tyre ligjor përgatisin vetë ushqimin e tyre në fundjavë si edhe vaktet e mëngjesit, darkës ose zemrës, sipas udhëzimeve të mjekut.</p> <p>2. Shërbimi i ofrimit të ushqimit</p>

<p>është e nevojshme, duhet konsideruar integrues dhe plotësues i shërbimeve të tjera që personi me aftësi të kufizuar i përfiton në shtëpi.</p>	<p>moshën, si dhe që plotësojnë dëshirat e tyre.</p>	<p>të vërtme ditore.</p>	<p>mund të sigurohet nga një strukturë institucionale e pranishme në territorin ku ofrohet shërbimi, ose nëpërmjet marrëveshjeve me subjekte të tretë, që duhet të garantojnë cilësinë e ushqimit dhe dërgesat pranë banesave të përfituesve.</p>
		<p>3. Personat me aftësi të kufizuar marrin një dietë të shëndetshme, ushqyese dëshirat e tyre përmes rritjes dhe zhvillimit dhe nevojave kulturore, fetare.</p>	<p>3.1..Ekziston një menu javore që u përshtat personave me aftësi të kufizuar, nevojave të tyre përmes rritjes dhe zhvillimit dhe nevojave kulturore, fetare.</p>
			<p>3.2.Nga kontaktet e herë pas hershme me përdoruesit e shërbimeve konfirmohet se ofrohet një menu javore përmes cilës shtëpi.</p> <p>3.3.Regjistrat ku janë shënuar porositë konfirmojnë se janë bierë rregullisht fruta dhe perime të freskëta. Janë të disponueshme fruta dhe perime të freskëta.</p> <p>3.4.Janë plotësuar kushtet lidhur me shëndetin, higjenën, përgatitjen dhe ruajtjen e ushqimeve.</p> <p>3.5.Ka evidenca që tregojnë se në raste të vecantë sic janë ditelindjet përgatitet diçka e veçantë.</p>
<p>Standardi 8</p> <p><i>Jeta sociale në shtëpi dhe lidhjet me komunitetin</i></p>		<p>Personave me aftësi të kufizuar i ofrohet mundësia e pjesëmarrjes në aktivitete individuale e në grup, që synojnë zbatimjen, rritjen e njohurive, aktivizimin mendor dhe fizik në përputhje me mundësitet e dëshirat e tyre. Pjesëmarrja në aktivitetin nuk është e detyrueshme. Rutina e jetës së dëshirave, kërkuesve të mundësive të personave me aftësi të kufizuar</p>	<p>1.Aktivitetet, që janë të planifikura, përfshijnë si aktivitete në grup dhe alternativa përmes aktiviteteve individuale për personat që nuk janë të interesuar të marrin pjesë në aktivitetet në grup.</p>
	<p>Personat me aftësi të kufizuar kanë mundësi ta kalojnë ditën në përputhje me interesat dhe kërkuesat e tyre shoqërore dhe shpirtërore</p>	<p>1. Personave me aftësi të kufizuar kanë një program aktivitetesh që mbështet planin individual të tyre të shërbimeve, i hartuar në përputhje me interesat e tyre, me qëllim përfshirjen në komunitet.</p>	<p>2.Plan i aktiviteteve hartohet së paku një herë në muaj dha ai mbulon si aktivitete të zhilluara në banesën e personave me aftësi të kufizuar, ashtu edhe aktivitete të zhilluara në komunitet.</p> <p>3.Kujdes të vecantë i kushohet planifikimit të aktiviteteve gjithëpërfshirëse së bashku me bashkëmoshatarët.</p>
<p>Standardi 9</p> <p><i>Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</i></p>			<p>1.1. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.1. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.2. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.3. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.4. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.5. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.6. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>
			<p>1.1.7. Shërbimet e asistencës shtëpiake, sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një staf i kualifikuar.</p>

<p>dhe të trajnuar për të kryer këto shërbime, të cilët mund të veprojnë si asistentë të kujdesit personal, shoqëruesh, dhëna të ndihmës së parë shëndetësore, si terapistë, interpretë të gjuhës së shënjave. Marrëdhëniet e punësimit rregullohen me kontrata pune ose marrëveshje shërbimi. Personi me aftësi të kufizuar, kujdestari i tij, dhe/ose përfaqësuesi i tij (familjar apo një person i autorizuar prej tij) merr pjesë në vendimmarrjen përzgjedhjen e personit që i ofron këto shërbime dhe bën vlerësimin e punës së tij. Në përputhje me nevojat, shërbimet për një person apo familje mund t'ë ofrohen nga punonjës i vetëm apo nga një ekip punonjësish, ku rolin e koordinatorit e ka punonjësi social, që mbulon çështjet e aftësisë së kufizuar. Shërbimet që mund t'ë plotësohen nga subjekte të licencuara, janë me ciliësi dhe respektojnë të drejtat e njeriut.</p>	<p>2. Shërbimi në banesë rregullohet nga kontrata pune ose marrëveshje shërbimi.</p>	<p>1.4. Personat që punojnë si asistentë të kujdesit personal ose shoqëruesh kanë certifikatë të trajnit të kërkuar për të kryer shërbimin.</p> <p>1.5 Trajnim i fundit është bërë jo më shumë se një vit përpëra. Si minimum, trajnimi përmban njohuri përfaqësuesi e kufizuar, të drejtat e njeriut të personave me aftësi të kufizuara dhe shrrangjen e neglizhimit, abuzimit e këqrajimit. Interpretë e gjuhës së shënjave kanë certifikatën e duhur për të kryer funksionin e tyre.</p> <p>2.1 Në rastet e shërbimeve terapeutike shoqërueshit ose interpretit të gjuhës së shënjave të ofruara nga një subjekt i licensuar, ka një kontratë pune me subjektin e licensuar që nënshkruhet nga personi me aftësi të kufizuara apo përfaqësuesi i tij ligjor.</p> <p>2.2 Për personat me aftësi të kufizuara që ruajnë përfaqësimin e tyre ligjor, në rastet e shërbimeve të asistentit të kujdesit personal, shoqërueshit ose interpretit të gjuhës së shënjave, të kryera nga një person brenda familjesose një person jashtë familjes, por jo nga subjekte të licencuara, kanë marrëveshje shërbimi ndërmjet personit me aftësi të kufizuara dhe asistentit të kujdesit personal, shoqërueshit apo interpretit të gjuhës së shënjave. Marrëveshja e shërbimit përfshin dispozita mbi ndërprejen e marrëdhënies në përputhje me legjislacionin shqiptar të punësimit.</p> <p>2.3 Kur shërbimi i asistentit të kujdesit personal, shoqërueshit apo interpretit të gjuhës së shënjave për personin me aftësi të kufizuara, që ka si përfaqësues ligjor një anëtar të familjes, kryhet nga një anëtar i familjes, ka një marrëveshje shërbimi midis personit që ofron shërbimin dhe sektorit te posaçem të shërbimeve në nivele vendore. Marrëveshja e shërbimit përfshin dispozita mbi ndalimin e pagesës i dhe kalimin e funksionit të asistentit të kujdesit personal, shoqërueshit apo interpretit të gjuhës së shënjave tek të dhënat e përfshirë.</p> <p>2.4 Natyra e shërbimit të përshtkuar në kontratë është në përputhje me vlerësimin e nevojave të personit me aftësi të kufizuara dhe pikësynimet e tij për zhvillim e aftësim dhe/ose gjithëpërfshirje në komunitet.</p>
--	--	--

		<p>3. Personi me aftësi të kufizuar, kujdestari i tij, apo familjari rjoftohet dhe merr pjesë në zgjedhjen dhe vlerësimin e punës së personit që ofron shërbimet.</p>	<p>3.1 Personi me aftësi të kufizuara ruan të drejtën e zgjedhjes së personit që kryen shërbimin e asistentit të kujdesit personal, shoqërueshi ose interpretit të gjuhës së shënjave, si edhe ndërprerjen e punës së këtij të fundit. Ndërprerja e punës kryhet në përputhje me legjislacionin e punës në fuqi. Për shërbimet që nuk ofrohen nga subjekti të licencuara, procesi i ankimimit kalon në sektorin e posaçem të shërbimeve në nivele vendore.</p> <p>3.2 Një herë në vit bëhet vlerësimi i cilësisë së shërbimit të kryer nga personi që ka nënshkruar kontraten ose marrëveshjen e bashkëpunimit.</p> <p>3.3 Për shërbimin e asistentit të kujdesit personal, shoqërueshi apo interpretit të gjuhës së shënjave që nuk ofrohet nga një subjekt i licencuar, formulari i vlerësimit mbahet në dosjen e personit me aftësi të kufizuara në sektorin e posaçem të shërbimeve në nivele vendore</p>
		<p>4. Sa herë që është e nevojëshme, më shumë se një person mund të punojë me një përfitues. Në këto raste, të gjithë punonjësit bashkëveprojnë për realizimin e planit individual.</p> <p>5. Shërbimi i kryer është cilësor, në përputhje me planin individualë përfituesit.</p>	<p>4.1 Personi me aftësi të kufizuara ose familjari qështë përfaques ligjor janë të kënaqur me bashkëveprimin.</p> <p>4.2 Ka një dosje të vetme për përfituesin. Në dosje ka shënimet rakinverë bëra së paku që katër muaj ndërmjet të gjithë personave që punojnë me personin me aftësi të kufizuara dhe këtij të fundit dhe përfaqësuesit të tij ligjor.</p> <p>5.1 Vlerësimi i kryer nga personi me aftësi të kufizuar, kujdestari i tij, apo familjarët e tij për infermierin apo punonjësin social, tregon se shërbimi plotëson kërkesat cilësore të përfituesit, të planit të tij individual dhe ato të kontratës së punës apo marrëveshjes së shërbimit.</p> <p>5.2 Për shërbimin e kësaj vjeti subjekti e kryesuar ka rritur numri i marrëveshjeve dhe vlerësimi punc që është pjesë e rregullores së tyre. Vlerësimi i punës të punonjësit merr parasysh vlerësimin e bëre përtë.</p> <p>5.3 Kur punonjësi social i sektorit të ndihmës dhe përkujdesjes shoqërore në bashki/ komunë vëren neglizhim, këqrajtim apo abuzim të individit me aftësi të kufizuara nga asistenti i kujdesit personal apo shoqërueshi rastë referohet për inspektim jashë radhe</p>

<p>Standardi 10</p> <p><i>Shërbimet e asistencës shtëpiake sociale dhe shëndetësore në ambjentin natyral familjar ofrohen nga një subjekt i licensuar</i></p> <p>Subjekti i licensuar që ofron shërbime për personat me aftësi të kufizuara ka procedura të qarta dhe të rregullta në punën e tij për të gjitha shërbimet e ofruara dhe monitorimin e tyre. Këto procedura janë të dokumentuara dhe të njoitura si nga personeli ashtu edhe përfituesit e shërbimeve</p>	<p>Personat me aftësi të kufizuara marrin shërbime profesionale me cilësi të mirë dhe që ndjekin procedura të rregulla referimi, vlerësimi, planifikimi dhe të dhënies së shërbimeve. Procedurat respektojnë parimin e vendimmarjes së mbështetur të përfituesit apo përfaqësuesit të tij ligjor.</p>	<p>1. Subjekti i licensuar ka procedura të qarta dhe të dokumentura për referimin, vlerësimin e aftësive të PAK dhe nevojës për mbëshjetje, kriteret e përfitimit të shërbimeve, planifikimine shërbimeve dhe ofrimin e tyre, monitorimin e shërbimeve dhe vlerësimin e efektivitetit të tyre.</p>	<p>1.1. Deklarata e qëllimit dhe tregulatorja brendshme përmban kërkesa të cilat përshtohen me një gjuhë të tjeshë e sipas nevojes në format të përshtatur për procesin e referimit, vlerësimin e aftësive dhe nevojave për mbëshjetje të përfituesit, kriteret e përfitimit të shërbimit, planifikimin, ofrimin e monitorimin e shërbimeve si edhe vlerësimin e efektivitetit të tyre me rregues të mashëm.</p> <p>1.2. Procedurat nuk prekin dhe kufizojnë të drejtat e personave me aftësi të kufizuara.</p> <p>1.3. Procedurat përfshijnë bashkëpunimin me organizata të tjera, për të realizuar dhënien e shërbimeve të nevojshme përfituesin.</p> <p>1.4. Subjekti i licensuar ka ndërtuar një sistem për monitorimin e ndjekjes së procedurave.</p> <p>1.5. Subjekti i licensuar organizon anketime periodike së paku një herë në vit me personat që marrin shërbime ose përfaqësuesit e tyre ligjorë. Këto anketime tregojnë kënaqësi me cilësinë e shërbimeve.</p> <p>1.6. Intervistat me personat me aftësi të kufizuara dhe/familjarët e tyre ose përfaqësuesit e tyre ligjorë tregojnë që ata janë të kënaqur me cilësinë e shërbimeve.</p>
		<p>2. Subjekti i licensuar siguron, që si personeli ashtu edhe përfituesit e shërbimeve apo përfaqësuesit e tyre ligjorë t'i njojin procedurat.</p>	<p>2.1. Personeli është në gjendje të shpjegojë procedurat me fjalët e tyre.</p> <p>2.2. Përfituesi apo përfaqësuesi ligjor kanë kopje të procedurave të shërbimeve, që marrin në një gjuhë të kuptueshme për ta.</p>
	<p>3. Në gjithë procedurat parashikim, përfituesi i shërbimeve apo përfaqësuesi i tij ligjor kanë të drejtën e vërvendosjes dhe vendimmarjes me mbëshjetje.</p>	<p>3.1. Procedurat përshtkuajnë se çfarë mënyre do të kërkohet dhe do të përfshihet mendimi i përfituesit apo përfaqësuesit të tij në procesin e referimit, vlerësimin e aftësive dhe nevojës për mbëshjetje, përfituesit, planifikimin, ofrimin e monitorimin e shërbimeve si edhe vlerësimin e efektivitetit të tyre.</p> <p>3.2. Personeli i intervistuar mund te përshtkuaje me fjalët e tij procedurën e përfshirjes së përfituesit, duke dhënë shembuj konkrete nga puna në subjektin e licensuar.</p> <p>3.3. Përfituesi i intervistuar apo përfaqësuesi i tij ligjor mund të përshtkuajnë me fjalët e tyre procedurën e përfshirjes së përfituesit, duke dhënë shembuj konkrete nga përvaja e tyre me</p>	

			subjekti i licensuar.
		<p>4. Subjekti i licensuar ka procedura të qarta përmes mbajjen e dosjeve personale të personave që marrin shërbime bazuar në legjislacionin perkates.</p>	<p>4.1. Çdo përfitues shërbimesh ka një dosje personale</p> <p>4.2. Dosjet personale përbajnë si minimum formularin e informacionit dhe një fotograf, raportin e vlerësimit, planin individual, raportet e ecurisë, autorizimin e nënshkruar nga personi apo përgjegësuesi ligjor për personat që mund të shohin dosjen apo jepin informacion, dhe shënimet mbi shërbimet e marra.</p> <p>4.3. Dosjet personale mbahen në ajo vend të siguruar dhe përbajtja e tyre është konfidenciale e mund të shihet vetëm nga personali e autorizuar.</p>
		<p>5. Subjekti i licensuar ka procedura të qarta, që përcaktojnë trajimin dhe dokumentimin e incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjeksore.</p>	<p>5.1 Procedurat përkruajnë rastet që do të përcaktohen si incidente, aksidente dhe emergjencia mjeksore</p> <p>5.2. Procedurat përkruajnë masat, që do të merrin në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave mjeksore.</p> <p>5.3. Procedurat përkruajnë njoftimin e familjeve të personave, në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave.</p> <p>5.4. Ka një dosje ku mbahen raportet e rasteve të incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjeksore.</p> <p>5.5. Në vendin ku ofrohet shërbimi ka një dokument me numrat e telefonit të kontaktit për raste emergjenciale për çdo pjesëmarrës në program</p>
		<p>6. Subjekti i licensuar ka procedura të qarta përmes mbajjen dhe dhënien e barnave që mbrojnë personat me aftësi të kufizuara nga abuzimi dhe keqpërdorimi.</p>	<p>6.1. Procedurat përcaktojnë që vetëm me rekomandimin e mjekut jepen barnat.</p> <p>6.2. Procedurat përcaktojnë që barnat mbahen të myllura me çelës që zotërohet vetëm nga personali i caktuar për shpërndarjen e tyre.</p> <p>6.3. Personeli i caktuar për shpërndarje e barnave ka marrë të trajnimin mbi procedurat e mbajtjes së barnave edhe shpërndarje se tyre që mbanin cilësi më të lartë rasteve të rasteve personale. Ekziston dokumenti që vërteton trajnimin.</p> <p>6.4. Subjekti i licensuar mban shënimë të rregullta për shpërndarjen e barnave, që si minimum përbajnë emrin, orën, barnat, dozën, mënyrën e marrjes, dhe emrin e personit që bën shpërndarjen dhe reaksionet e vënzare.</p>

		<p>7.Subjektet e licensuara që ofrojnë shërbime transporti kanë procedura të qarta për to.</p>	<p>7.1.Procedurat përcaktojnë, se mjeti që përdorët për transport është i përshtatshëm dhe drejtobet nga një person i pajisur me patentë të vlefshme.</p> <p>7.2.Procedurat përcaktojnë, se çdo person që transportohet udhëton në një sedilje të vecantë me tripin e sigurimit, me përjashtim të personave, të cilët transportohen në karrucat me rrata, për të cilët bëhen rregullime të veçanta.</p> <p>7.3.Procedurat përcaktojnë që të gjithë personat në mjet janë nën mbikqyrjen e shoferit apo të një ndihmësi gjatë gjithë kohës së transportit.</p> <p>7.4.Personat që bëjnë transportin janë të pajisur me një telefon celular dhe kanë informacionin e duhur për rastet e emergjencave</p>
		<p>8.Subjektet e licensuara kanë një program aktivitetesh që mbëshitet planin individual të përfituesve dhe interesat e tyre, si edhe përfshirjen në komunitet.</p>	<p>8.1.Aktivitetet, që janë të planifikuara, përfshijnë si aktivitete në grup, ashu dhe alternativa për aktivitete individuale për personat që nuk janë të interesuar të marrin pjesë në aktivitet në grup.</p> <p>8.2.Aktivitetet janë në përputhje me misionin e subjektit të licensuar dhe mbulojnë fusha të ndryshme.</p> <p>8.3.Plan i aktiviteteve hartohet së paku një herë në muaj dhe ai mbulon si aktivitete të zhiliuara në banesën e personit me aftësi të kufizuara, ashtu edhe aktivitete të zhvilluara në komunitet.</p> <p>8.4.Kujdes të veçantë i kushohet planifikimit të aktiviteteve gjithëpërfshirëse së bashku me bashkëmoshatarët.</p> <p>8.5.Plan i aktiviteteve dokumentohet dhe u bëhet i njohur përfituesit dhe familjarëve të tij.</p> <p>8.6.Subjekti i licensuar ruan kopjet e planeve të aktiviteteve për 12 muajt e fundit.</p>

			<p>misionin dhe filozofisë e përkujdesjes vlerësimin e aftësive dhe nevojave individuale të përfituesve për shërbimet e ofruara, të drejtat dhe detyrimet e përfituesve dhe të personelit.</p> <p>9.5. Subjekti i licencuar ka një listë të personave që kanë kërkuar të marrin shërbime dhe datën e kërkesës. Dokumentacioni i subjektit të licencuar tregon se periodha ndërmjet datës kur bëhet kërkesa për shërbim dhe datës së ofrimit të tij është e arsyeshme.</p> <p>9.6. Procedurat për transferimin dhe ndërprenjen e shërbimeve janë shpëreguar qartë.</p> <p>9.7. Transferimi apo ndërprenja e shërbimit është e justifikuar me kërkesën e personit ose pamundësitë e subjektit të licencuar të ofrojë shërbimet e duhura</p>
Standarti 11			<p>1. Subjekti është licencuar për të kryer të gjitha shërbimet që ofrohen.</p> <p>1.1. Liçensa është e vlefshme.</p> <p>1.2. Të gjitha shërbimet e ofruara janë të licencuara.</p>
<i>Kërkesat organizative dhe funksionale të subjektit të licencuar</i>	<p>Person me aftësi të kufizuarai merr shërbime nga një subjekt i licencuar, me një strukturë organizative dhe funksionale që mbështet punën cilësore të punonjësve me kualifikimet e duhura në përputhje me shërbimet e ofruara.</p> <p>Subjekti është licencuar për të kryer të gjitha shërbimet që ofrohen. Ai ka një numër të mjaftueshëm personeli me figurë morale të pastër, kualifikimet e duhura dhe një strukturë organizative e procedura administrative e financiare, që mbështesin funksionimin e tij. Subjekti ka kriterë përpjekshëm e vullnetarëve.</p>		<p>2. Subjekti i licencuar ka personel të mjaftueshëm e të kualifikuar.</p> <p>2.1. Numri i punonjësve është i mjaftueshëm përmes të ofruar shërbimet dhe mbuluar nevojat e personave dhe kualifikimet e përcaktuara në standardin 9.</p> <p>2.2. Për çdo pozicion në subjektin e licencuar ka përshtreme pune, ku përshtrohet përgjegjësia, arsimi dhe trajnimet e kërkua.</p> <p>2.3. Marja e një punonjësi të ri në punë bëhet në përputhje me me legjislatacionin në fuqi dhe Kodin e Punës.</p> <p>2.4. Të gjithë punonjësi kanë deshuni personal që vjenët qëndrueshëm.</p> <p>2.5. Në çdo subjekt i licencuar tregon se jashtë subjektit nuk ka detyrueshëm, të përvitshëm përmes të gjithë punonjësit. Si minimum ky trajnim jep njohuri përcaktuese që lidhen me aftësinë e kufizuar, të drejtat e PAK, parandalimin e neglizhencës, abuzimit dhe keqrafitimit, si dhe për detyra funksionale të punonjësve.</p> <p>2.6. Puna e personelit vlerësohet një herë në vit; formulari i vlerësimit firmoset nga punonjësi social që</p>

			kryen vlerësimin.
		<p>3. Subjekti i licensuar ka procedura për punësimin e vullnetarëve dhe mbikqyrjen e tyre.</p>	<p>3.1. Cdo vullnetar plotëson një aplikim për të punuar më subjektin e licensuar. Bashkë me aplikimin dorëzohet dëshmia e penalitetit.</p> <p>3.2. Kërkesa shqyrtohet dhe aprovohet nga një punonjës i subjektit të licensuar.</p> <p>3.3. Vullnetarët punojnë të mbikqyrur dhe në prezencë të një punonjës së subjektit të licensuar.</p>
Standarti 12	<p><i>Standarde të personelit përkujdesin në shtëpi të personave me aftësi të kufizuar.</i></p> <p>Cdo njësi e pushtetit vendor caktos një punonjës social të Drejtorisë Shërbimeve Sociale/sektori i posazëm të ndjekë çështjet e aftësisë së kufizuar</p>	<p>Shërbimi i kujdesit shoqëror dhe shëndetësor në shtëpi duhet të ketë standarde dhe procedura homogjene në gjithë territorin kombëtar</p>	<p>Cdo Njësi Vlerësimi e nevojave /sektor i posazëm në Njësitet Administrative ka së paku një punonjës social përfrymë banorësh, si specialist i fushës që ndjek çështjet e çështjet e aftësisë së kufizuar dhe ofron shërbime të asistencës shtëpiake për PAK (një punonjës social qdo 30.000 banorë për zonat fushore dhe qdo 20/25.000 banorë për zonat malore)</p> <p>1. Ekziston një përshtirim i punës së punonjësit që mbulon këto çështje e aftësisë së kufizuar;</p> <p>2. Identifikimin në mjeshtimin ku jetojnë e nevojave te PAK dhe evidentimin e tyre në dosjen e hapur për këtë qellim.</p> <p>3. Raportimin në Drejtorenë e Shërbimeve Sociale për problematikën e aftësisë së kufizuar dy herë në vit.</p> <p>4. Bashkëpunimin me organizatat, që mbrojnë interesat e aftësisë së kufizuar</p> <p>5. Sipas nevojës, sigurimin e përshtatjes së mjeshtisit, materialeve të përshtatura dhe interpretimet të gjuhës së shënjave përkakusme të organizatave të personave me aftësi të kufizuara me nivelin vendor.</p> <p>6. Ndihmën e asistentëve të kujdesit personal apo shoqëruarve, që marrin përfitim kujdestarie, me mbëshqetje emocionale, referime, avokati për të drejtat e personit me aftësi të kufizuara, trajnim, etj.</p> <p>7. Kualifikimi profesional mbulon njoftoritë përmes operatorëve, që marrin përfitim kujdestarie, me mbëshqetje emocionale, referime, avokati për të drejtat e personit me aftësi të kufizuara, trajnim, etj.</p> <p>8. Kualifikimi i fundit profesional është bërë jo më shumë se një vit përparrë.</p>

		<p>3.Në përbërje të stafit të Shërbimit të Kujdesit shqëror dhe Shëndetësor në shëpi për çështjet e aftësisë së kufizuar, mund të ketë prani dhe të një stafi të specializuar shëndetësor:</p> <p>I.të mjekut: II.të fizioterapistit: III.të Infermierit.</p>	<p>3.1.1.Në rast të kujdesit të integruar me strukturat rajonale shëndetësore, prania e mjekut duhet të sigurohet nga Ministria përgjegjëse për shëndetësinë (Mjeku i Përgjithshëm përgjegjës për territorin);</p> <p>3.1.2.Kjo prani duhet të sigurohet nga Ministria përgjegjëse për shëndetësinë;</p> <p>3.1.3.Duke patur parasysh që prania e katëj operatori është më e shpeshtë se e operatorëve të tjera shëndetësore, është e nevojshme punësimi i tij në marrëveshje mes njësise/njësive vendore përgjegjëse për shërbimin dhe Ministria përgjegjëse për shëndetësinë</p> <p>3.2.Në procesin e vlerësimit të nevojave të planit individual të përkujdesjes dhe të zbatimit të këtij të fundit, duhet të parashikohen takime kolektive, për programimin dhe vlerësimin e aktiviteteve midis operatorëve.</p> <p>3.3.Punonjësit social ka edhe funksionet e koordinatorit të shërbimit</p>
Standarti 13	Njësia e qeverisjes vendore siguron partneritet me të gjithë grupet e interesit në fushën e aftësisë së kufizuar mbi bazën e parimeve të gjithëpërfshirjes.	<p>Njësia e qeverisjes vendore punojnë së bashku me personat me aftësi të kufizuar, familjarët e tyre, asistentët e kujdesit personal apo shoqëruesh që marin përfitimin e kujdestarisë, interpretët e gjuhës së shënjave dhe organizatat përfaqësuese të personave me aftësi të kufizuar përmirësimin e cilësisë së jetës së personave me aftësi të kufizuar dhe përparandalimin e shëmangjen e diskriminimit dhe përfashimit shqëror.</p>	<p>1.Njësia e qeverisjes vendore sigurojnë përfaqësimin e personave me aftësi të kufizuar në të gjitha partneritetet vendore ku trajtohen çështje që prekin aftësinë e kufizuar</p> <p>1.1 Numri i personave me aftësi të kufizuar mbrojnë interesat e personave me aftësi të kufizuar në mbledhjet dhe takimet e organizuara nga njësia vendore ku trajtohen çështje që prekin aftësinë e kufizuar.</p> <p>1.2. Përshtatjet e arsyeshme të krijuara për të mundësuar pjesëmarrjen aktive të personave që përdorin karroca (nëpërmjet zgjedhjes së njedisit të përshtatshëm), e personave me probleme shikimi, e personave që nuk dëgjojnë dhe të personave me aftësi të kufizuar intelektuale</p> <p>1.3. Procesverbaljet e mbledhjeve dhe takimeve të njësive vendore ku kanë marrë pjesë persona me aftësi të kufizuar.</p>
		<p>2. Njësia e qeverisjes vendore sigurojnë pjesëmarrjen aktive konsultative të organizatave që përfaqësojnë personat me aftësi të kufizuar dhe personat me aftësi të kufizuar, më planifikimtarit, zhvillimtarit, monitorimtarit, e politikave, dhe shërbimeve, që prekin aftësinë e kufizuar.</p>	<p>2.1 Informacioni i shpërndarë tek organizata që përfaqësojnë personat me aftësi të kufizuar dhe personat me aftësi të kufizuar, më planifikimtarit, zhvillimtarit, monitorimtarit, e politikave, dhe shërbimeve, që prekin aftësinë e kufizuar.</p> <p>2.2.Raporte të mbledhjeve që tregojnë pjesëmarrjen e organizatave përfaqësuese të personave me aftësi të kufizuar dhe personave me aftësi të kufizuar në procesin e planifikimit, hartimit, zbatimit dhe monitorimit të politikave dhe shërbimeve që prekin aftësinë e kufizuar.</p> <p>2.3. Intervista me drejtues të</p>

			<p>organizatare që përfaqësojnë personat me aftësi të kufizuara dhe persona me aftësi të kufizuara që vrogojnë për pjesëmarrjen e organizatës së tyre në procesin e planifikimit, hartimit, zbatimit dhe monitorimit të politikave dhe shërbimeve që prekin aftësinë e kufizuar.</p>
		3.Njësitë e qeverisjes vendore, në bashkëpunim me organizatat që mbrojnë interesat e personave me aftësi të kufizuara dhe subjekte të licënsuara, ngrenë gradualisht, në përputhje me mundësitë e tyre, shërbime të ndryshme që mbulojnë të gjitha grup-moshat, kategoritë e aftësisë së kufizuar si edhe nevojat e ndryshme funksionale në përputhje me moshën.	<p>3.1 Harta e shërbimeve për personat me aftësi të kufizuara mbulon shërbime për fëmijë, të vitor e të moshuar të kategorive të ndryshme të aftësisë së kufizuar sipas nevojave të territorit.</p> <p>3.2. Plani i komunitetit përfshin ngritjen graduale të shërbimeve të shumëlojshme për personat me aftësi të kufizuara të kategorive të ndryshme.</p>
		3.Njësitë e qeverisjes vendore mbështesin shërbimet e ofruara nga subjektet e licënsuara, nëpërmjet Fondit Social dhe sigurojnë cilësinë e tyre.	<p>3.1.Sipas mundësive, njësitë e qeverisjes vendore mbështesin financiarisht shërbimet e ofruara nëpërmjet procesit të konkurimit.</p> <p>3.2.Njësitë e qeverisjes vendore sigurojnë cilësinë e shërbimeve të ofruara nga subjektet e licënsuara në përputhje me legjisacionin ne fuqi.</p>